

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Dr. Tóth János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.
Előfizetési árak: Egy háromhasábos petsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fil

A forradalom felé...

Üsd pofon! — Disznó! — Ki kell rugni! — Hazaáruló gazember! — Ti vagytok gazemberek! — Schwartzerbe vele! — Nem hiszek a királynak. Megette a fene az esküjét! — stb.

Ha valaki megcsömörlenék e szavakra, hát figyelmeztetjük a Budapesti Hirlappal, hogy e tudósítás is csak *csontkán* látott napvilágot, mert — úgy mond — „a képviselőházban *oly kifejezések röpöködtek, melyekért minden tisztességes apa kidobná a házából azt, aki ott e szókat ki merne ejteni.*“

Ezeket a szavakat hallatták a honatyák nem valamely csapszékben, lebuiban, részeg állapotban. Ott nem mondhatták volna, mert a legutolsó csapláros egyszerűen kidobta volna. Ott nem mondták, hanem mondták a képviselőházban, a törvényhozás házában, a nemzet drága millióin felépített országházban.

Sajnos ott! Pedig csak egy *ház* lehet az országban, ahol az ilyeneket büntetlenül elmondani lehet és ez a — boldok háza. Ezek, akik ezen mocskos szavakra elragadtatták magukat, már nem mentelmi jogtól védett honatyák, hanem közveszélyes individuumok, kiket az immunitás minden védelme dacára el kel-

lene távolítani a parlamentből. Még a „Pesti Napló“ is így tör ki a pokoli jelenet láttára: „A legsértőbb kifejezések, felségsértések, hihetetlen gorombaságok: ez volt az egész. Voltak percek, amikor egyetlen higgadt ember nem akadt, csak káromkodó dühöngők. Az utolsó csapszékben válogatottabb kifejezésekkel politizálnak.“ — És ez már meg van szűrve, az a szöveg, amit az olvasó kapott kezébe már meg van csonkítva és mégis émelyeg az ember gyomra annak olvastára. Vajjon mi lehetett az csonkítatlanul?

A függetlenségi párt, mely azt a szégyenteljes jelenetet provokálta kompromittálta a nemzeti követelményeket. A turbulens tárgyalás megbecsteleníti a magyar parlamentet, melynek higgadtabb tagjai, pártkülönség nélkül, kell, hogy egyesüljenek a magyar törvényhozás becsületének védelmére. Az utolsó Göre Gábor is láncra verette volna azt az embert, aki olyan szavakat mond neki, mint Rigó Khuen-Hédervárynak.

Mi nem vagyunk hivei a kormányelnöknek, annál kevésbbé védjük az álláspontját. Végezze el maga. Az az ő dolga. De hova lesz a rend, ha azt a szót, „szemtelen“, „gazember“ nem lehet mondani büntetlenül sem az utcaseprő-

nek, sem a csatornatisztítónak, sem a legutolsó csirkefogónak; csak egy ember van az országban, akinek ezt büntetlenül az arcába vágni szabad és ez Magyarország első politikai méltósága, a magyar miniszterelnök. S a merénylőt még meg is éljenezik ezért!

De hát emberek, elvette az Isten az eszeteket? Nem látjátok, hogy az ország ketté van osztva, hogy a mindkét fél részéről üzött sovinizmus évek óta éket ver a nemzeti összetartás közé és elválasztani igyekszik a magyar ajkú magyart a nem magyar ajkú magyartól; az egyik szándékosan, a másik akaratlanul?

És midőn Kossuth Ferenc beszéde közben kijelenti, hogy a magyar nem gravitált kifelé soha, akkor egy hang közbekiált: — De fog! — És ezt nem Ruzsiák vagy Valásek mondotta, hanem a függetlenségi Uray Imre. Hova akartok gravitálni? Talán Németországba, ti kik most küzdök a német szó ellen? Azon Németországba, mely kisajátítja a lengyeleket saját országukból. Azon Németországba, melynek Schulvereinje a legbarbárabb nemzetnek hirdette a magyart, s e miatt vándorgyűlését nem is akarták megengedni a szászok lakta magyar földön.

Uray meggondolatlan szavát talán menteni lehet az izgatottsággal, melyben

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ TÁRCAJA.

Erzsike.

Irta: **Moró Jenny.**

Egy elhagyott, mély gyászba borult rózsatőnek, özvegy Veress Pálnénak egyetlen vigaszát, minden reményességét egy viruló kis rózsabimbó képezte.

A kérlelhetetlen halál korán ragadta el tőle férjét, kinek ideje sem volt arra, hogy gondtalan megélhetést biztosítson övéinek.

Mélyen sujtotta a szegény özvegyet a gyász, de zúgolódás nélkül tűrte szomorú sorsát. Bele nyugodott Isten szigorú rendelkezésébe, bár szíve majd meghasadt a nagy fájdalomtól.

Hón szeretett, becézve ápolt kis rózsabimbóját, az alig tizenhat éves szőke fűrtű Erzsikét, ép hatodik éve neveltették a közeli városka Orsolya szüzeinél, mikor a gyász beköszöntött az egyszerű kis falusi lakba s ezzel együtt az élet gondja, terhe. Erzsikének abba kellett hagyni tanulmányait, — pedig a tanítónő-képzőbe is készült, — s haza kellett jönnie édes anyja mellé.

Beteg szívének, gyászba borult lelkének vigaszra volt szüksége. S ki nyújthatta volna azt neki enyhületesebben, mint Erzsikéje?

Szíve hevesen dobogott, szemei újra meg újra megteltek könnyekkel, mikor leányát viszontlatta, keblére ölelhette.

De könnyeit ezúttal az öröm sajtolta ki; az anyai szív túlradó öröme, mely viruló gyermeke láttára feledni képes az élet megpróbáltatásait. E pillanatban boldognak, gazdagnak érezte magát, mert gyermeke szívét érezte dobogni szívében.

Boldog gyermek, kit anyja így szeret!

Hányan vannak, kiknek a sors nem adta meg, hogy e szeretet hatalmát érezhessék!

S mégis, miért van az, hogy az olyan szívének, mely már sokat szenvedett, fáj még az öröm is?

Erzsike anyjának is fájt. Mert érezte nyomban, hogy oda van annak is gondtalan gyermekora. Ő reá is az élet szigorú megpróbáltatása vár ezután. Dolgoznia kell a mindennapi kenyérért s ő jólétben, sütkérező örömben szerette volna látni őt, mint aanakelőtte, mikor még volt, aki helyettük megküzdjön az élet viszontagságaival. Ámde örök igazság rejlik e szép mondásban: „Hogy érzelem virágot teremjen a kebel, szükség, a bánat átjárja törivel.“

Ki sohasem szenvedett, nem tud örülni

sem igazán. A bánat, a szenvedés az a nagy mester, amely minket az öröme megtant.

Erzsike anyjára is ily öröm várt soha nem szűnő özvegyi bánatában. Mert az ő felte őrzött, becézve ápolt kis rózsabimbója nem üveg-házi csemete volt.

Korántsem. A zárdai levegő nem ártott meg neki s mihelyt a szabad természet ölen érezte magát, a csendes kis falusi lakban, olyan tűzről pattant, ügyes kis teremtés vált belőle, aki rendet tudott tartani nem csak a konyhában, kamrában, de még a baromfiólok körül is.

Léhűtő, szájtató cselédre sem volt szüksége, mert csak úgy égett a dolog két kezében. Varrt, mosott, vasalt s noha anyja váltig pirongatta érte, bizony megesett, hogy dalolásba is kezdett olykor munka közben.

Az ő szíve, lelke nem bánatra termett.

A falubeliek alig vettek tudomást róluk. Elvonulva éltek.

A jegyző kisasszonyok, meg a tanítóék Margitja, akik nem is oly rég még játszótársai voltak Erzsikének, — s akkor ugyancsak nagyra voltak vele, — most felé se igen néztek. Legfőlőbb az ablaka alatt álltak meg néha futólag egy szóra, mikor a varrógépet hallották odabent zakatolni. Ők a városban készült ruhát viseltek.

mindenki elvesztette fejét: de vigyázzunk, hogy ez irány ne maradjon állandó, még egyes elszigetelt embereknél sem, mert a mi ma szabad lehet egynek, más is könnyen fog abból a szabadságból kérni.

A képviselőház egy töredéke a nemzeti követelményeket tumultuozus módon sürgeti. Tudjátok, mi a legsürgősebb nemzeti követelmény most? — Kenyér! Adjatok a népek kenyeret, adjatok a közeledő télre fát. Adjatok nekik munkát, keresetet, hogy megélhessen, hogy ne legyen kénytelen szökni Amerikába, Brazíliába, Romániába.

Mentsük meg a napról-napra szaporodó koldusbottól. Aztán adjatok neki iskolát, kulturát, hogy megszeretve a magyar hazát, lelkesüljön annak nyelvért.

Aztán ha a honszeretben egyeseknek népei, akkor előállhatunk nagyobb súlyal, nagyobb eredménnyel, mint most, mikor az áldatlan erőlködésen a haza ellenségei kárörvendve vigyorognak.

Reméljük, hogy a parlament szept. 24-iki gyásznapja elszigetelve marad az országház történetében: mert ha a jelenetek ismétlődnének, akkor sokkal jobb az ülésszak bezárása, s a ház elnapolás hosszabá időre, szükség esetén még a feloszlása is, minthogy a csütörtöki botrányok permanenciában maradjanak. Mi sokkal jobban ismerjük a józan magyar népet, semhogy feltételezzük róla, hogy újra megválassza azokat, a kik a nemzeti követelményeket nem kivívják, hanem bepizkítják.

Deák Ferenc ünnepe. Nyitra vármegye törvényhatósági bizottsága által Deák Ferenc századik születésnapjának ünnepét előkészítő bizottság f. hó 23-án értekezletet tartott, Dr. Kramolin Viktor főispán elnöke alatt.

A közgyűlési határozat felolvasása után az elnök előterjesztette a főváros meghívóját a Budapesten október hó 17-én tartandó országos Deák-ünnepre. Az ünnep a meghívóban körvonalozott tárgysorozat szerint 3 főrészből fog állani: isteni tiszteletből, továbbá a Deák szobor előtt

rendezendő ünnepségből és a nagy államférfiú sirjának megkoszorúzásából.

A részletes program később jelenik meg és a bizottság tagjainak azonnal megküldetik.

A főváros meghívójával kapcsolatban az elnök indítványozta, hogy Nyitra megye közönségét a budapesti országos ünnepen a kiküldött bizottság képviselje, s ugyanez a bizottság a vármegye nevében Deák Ferenc sírjára koszorút tegyen le. Ezt az indítványt az értekezlet egyhangulag elfogadta, s egyúttal megbizta Markhot Gyula alispánt, hogy a jelzett célra a fővárosban díszes koszorút rendeljen meg.

Folytatólagosan az értekezlet a következőkben állapodott meg:

1. A törvényhatósági bizottság Deák Ferenc emlékének ünnepelésére, egyidejűleg a rendes őszi közgyűléssel, rendkívüli közgyűlést tart, még pedig az őszi közgyűlés első napján délelőtt, mely kizárólag Deák Ferenc emlékeztetésére lesz szentelve. A rendkívüli közgyűlést a főispán $\frac{1}{2}$ 10 órakor nyitja meg, azután a törvényhatósági bizottság tagjai felvonulnak a székesegyházba, a hol ünnepélyes istentisztelet fog tartatni. Az istentisztelet végzésére a főispán a rendező bizottság nevében Bende Imre püspök ur, ő méltóságát kéri fel. A bizottság egyúttal a saját kebeléből kiküldte dr. Dudek János, dr. Franciscy Lajos és dr. Szatmáry István tagokat, hogy az istentisztelet fényének emelésé végett a zenei részről illetőleg Dusinszky Lipót székesegyházi karnagygyal érintkezésbe lépjenek.

A székesegyházi szent mise után a főispán újból megnyitja az ünnepi közgyűlést, melyen most a Deák Ferenc emlékét dicsőítő beszéd fog következni. Ezen beszéd megtartásával az értekezlet dr. Kostyál Miklós a vármegye főjegyzőjét bizta meg, a ki a megbízást elfogadta.

2. A rendező bizottság felhívást intéz a vármegye fősolgabíróihoz, úgyszintén a három rendezett tanácsú város polgármestereihez az iránt, hogy a megye területén mindenütt Deák-ünnepélyek tartassanak. E felhívásban az illetékes hatóságok felkérnek, hogy a tervezett ünnepélyek rendezésében az egyházi és világi tanhatóságokkal egyértelműleg járjanak el.

Ezen pontnál a magunk részéről annak az óhajunk kifejezést, hogy a Nyitra város által rendezendő Deák-ünnep a megyei törvényhatóság ünnepével összeessék olyképen, hogy pl. a város kivilágítása, fáklásmenet, vagy tüzene stb. a közgyűlés előtti napon, illetőleg ezen nap estéjén rendezessék.

3. A rendező bizottság a törvényhatósági

arra a szelidsegtől sugárzó arca, mely az egyszerű, de ragyogóan tiszta falusi kis lak ablakából kikandikált ma alkonyatkor reá. Mindaz, amit a jegyzőkisasszonyok csipős megjegyzéseiből róla hallott, csak fokozta iránta való érdeklődését, sőt — rokonszenvét.

Nem is sok időbe telt, hogy újra dolgot talált magának a faluban, s mi tagadás, bár szívszorongva, de mégis módját ejtette, hogy Erzsikejék rácsos kapuján bekopogtasson.

Nagy volt zavara, mikor Erzsike kinyitotta azt előtte, de Erzsike sem volt kevésbé meglepődve. Ritkán fordult meg náluk vendég; fiatal ember meg talán éppenséggel nem is, mióta a zárdából haza jött.

De zavaruk, meglepődésük csakhamar elmúlt, s mert mindketten őszinte nyíltságot tanúsítottak viseletökben, szavukban, tekintetükben, könnyű volt futólagos ismeretségüket felújítani s Erzsike anyja előtt szinte hosszasan elcsevegni úgy, mint régi, régi ismerősök.

E látogatást több is követte.

A jegyzőkisasszonyok zöldültek, sárgultak az irigységtől. Szinte a hálójukból halászta el, szerintük, Erzsike Barna Miklóst.

Ha tette, nem készakarva tette. A lelke súgta, a szíve vitte rá.

közgyűléshez indítványt nyujt be, az iránt, hogy a vármegye közönsége Deák Ferencnek Nyitrán közadakozásból szobrot állítson.

Minthogy azonban ennek a szép tervnek megvalósítása a gyakorlati kivitel szempontjából némi megvitatást tesz szükségessé, a rendező bizottság abban állapodott meg, hogy az indítványt nem az ünnepi, hanem a rendes közgyűlésen nyujtja be.

Magyarország katolikusaihoz!

A magyarországi katolikus egyesületek országos szövetsége a folyó évben is *katholikus nagygyűlésre* hívja össze Magyarországi katolikusait.

Össze akarunk jönni ez évben is, akik egyes vagyunk hitben, hazaszeretben, hogy vallomást tegyünk hitünkéről, hűségünkéről, ragaszkodásunkról Anyaszentegyházunk iránt s meg-erősítsük egymást a hitben, lelkesítsük egymást a további munkára, küzdelemre.

Tanácskozni akarunk ez évben is teendőink felől, melyek a jövőben reánk várnak, az eszközökről, melyek segítségével megvédelmezhetjük Egyházunk jogait, melyeket a katolikus társadalmi tevékenységet, terjeszthetjük a katolikus eszmék uralmát, felemelhetjük népünket az anyagi és erkölcsi jólét magaslataira, s nagygyűlést tehetjük a drága magyar hazát.

Magyarország Katolikusai!

E nemes, hazafias munkából ne vonja ki magát senki. Ezek és ezek, szegény és gazdag egyaránt, papok és világiak, mind aki csak teheti hallgassa meg hívó szövegünk és sorakozóink kibontott zászlónk alá, melyről hitünknek és hazaszeretetünknek magasatos jelszavai ragyognak felénk.

A *negyedik országos katolikus nagygyűlés* október 19—22. napján fog megtartatni, a nagyméltóságú Püspöki kar védnöksége mellett Budapesten, az ország fő- és székvárosában.

A nagygyűlésnek rendes tagja lehet minden katolikus férfi, ki ezen szándékát folyó évi szeptember hó 30-ig a nagygyűlést előkészítő bizottság irodájában (Molnár-utca 11., Katolikus Kör) bejelentési társasági díj fejében 4 koronát fizet. A rendes tagok részt vehetnek a szakosztályi üléseken, a nyilvános üléseken, a nagygyűléssel kapcsolatos ünnepségeken, s a szakosztályi üléseken szólási és szavazási joggal bírnak. A hölgyek pártoló tagjai lehetnek nagygyűlésünknek s társasági díj fejében két koronát fizetnek. A pártoló tagok a nyilvános üléseken s a nagygyűléssel kapcsolatos ünnepélyeken vehetnek részt. Kedvezményes utazásról, ételmezésről, lakásról gondoskodva leendő, s a szegényebbeknek a társasági díj elengedtetik.

A részletes programot idejekorán fogjuk megküldeni a jelentkezőknek.

Egy izben, midőn Miklós ismételt látogatását tette, egy kis bokrétaival lepte meg Erzsikét ép midőn ez is kedvenc virágait öntözgette a kertben.

Erzsike nyomban észrevette, hogy a bokréta rózsái közül valami fehérség kandikál elő. Beteszegette Miklóst édes anyjához, maga pedig kíváncsian a lugasba menekült a gyanus bokrétaival.

Lázás izgatottsággal vonta elő a rózsák körül a fehér lapot s remegve, pírulva olvasta le róla e sorokat: „Erzsike! Nem tudom szavakkal kifejezni amit érzek. Szerelem. Ha kegyed is jó szíved van irántam s hiszi, hogy idővel rokonszenvezni tudna velem, esdve kérem, tűzzön keblére egy piros rózsabimbót bokrétaimból.

Tízszor is elolvasta e néhány sort, azt hitte álmodik.

Ha jó szíved van-e iránta? Még kérdezheti? Pedig hogy szereti, magának sem merse bevallani eddig s most, mint tetten ért tolvaj, félni, remegni kezdett s nem mert eléje lépni.

Anyja csodálkozva szokatlan távolmaradásán, már ismételve szólította, de Erzsike az ajtonál mindig visszariadt. Harmadszori hívására, hirtelen blúzának fodra alá tűzte a drága kis rózsabimbót s úgy lépett szemlesütve anyja és Miklós elé.

A jelentkezéseket, hogy mindennel idejekorán keszen legyünk, kérjük legkésőbb szeptember hó 30-ig beküldeni.

Budapest, 1903. Kisasszony napján.

A Katholikus Egyesületek Országos Szövetsége nevében:

Gyürky Ödön,
titkár.

Ifj. Zichy János gróf,
elnök.

Elnökfogatás a Felvidéken.

A szindarabokban, ha királyt fognak, nagybácsit, vőlegényt, hitelezőt, ezek a jelenetek tragikusak, vagy komikusak. Többnyire azonban nevetnek ott a fogásokon.

A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület elnök-fogatásán nem lehet nevetni, hanem csak szomorkodni.

Az az egyesület, melynek hivatásért megalapításának első éveiben a magyar társadalom színe-java lelkesedett és a melynek céljaira ez a társadalom nagylelkű áldozatokat hozott, huszonegy évi fennállása után oda jutott, hogy nem tud embert fogni, a ki vezetné, befolyásának és összeköttetéseknek erejével támogatná.

A Thuróczy Vilmos lemondásával megüresedett elnöki szék a losonci közgyűlés képtelen volt alkalmas emberrel betölteni. Hogy képtelenségét elpálástolja, újra kikialtotta elnöké a lemondott elnököt, a ki ha még tart valamit elhatározásainak férfiúi komolyságára, a szükségbeli civil házasságnak ezt a megújított ajánlatát el nem fogadhatja, hűtelen házasele részéről.

Mert ez a házasság, — ez alatt természetesen nem az egyület értjük, hanem a lemondott elnök tisztviselőtársait — oly hűségesen ragaszkodott valóni készülő életpárjához, hogy mihelyt a válási szándék tudomására jutott, rögtön dobszóval látott hozzá az új hitves kereséséhez. De nem talált senkit, jó lesz tehát az elvált is, a kinek most újra felajánlotta a közös háztartást. Nyilvánvaló, hogy a szeretetteljes ragasz-

Ha szép volt eddig, most még szebbé tette őt szerelme pirkadása, mely halavány orcáira rózsás színt varázsolt. Nem mert feltekinteni. Felt, ha Miklósról néz, az kiolvasná szemeiből féltve őrzött titkát.

Sorsára bizta magát. Ha Miklós észreveszi keble rejtekén a bimbót, azt hitte el van veszve; de ha nem veszi észre, még inkább elveszett.

A sors úgy akarta, hogy édes anyját valami hirtelen támadt külső nesz, — nyilván a macska kotnyeleskedett a konyhán — kiszólitotta.

Erzsike és Miklós szóltanul bámultak maguk elé. Sok volt a mondani valójuk s nem tudtak szóhoz jutni. Ilyen a mély, igazi szerelem.

Végre is Miklós törte meg a végtelennel tetsző csendet.

— Erzsike, sügta halkan, remegő ajakkal, hát nem érez irántam semmit? Mért nem tűzte fel a piros rózsabimbót? Nem akar engem boldoggá tenni? Nem érzi, nem sejtí, mennyire szeretem? — Istenem... Barna úr... szepegett Erzsike, mit szólna anyuska, ha én kimerem azt mondani, hogy...

— Oh mondja, mondja ki, hogy szeret, ha úgy van, bátorítá őt fellelkesülten Miklós, miközben bársonyos kis kezét megragadta.

De Erzsike hirtelen elkapta azt és sebtiben egyet fordulva, bluzának fodra fellebbent úgy, hogy Miklós megláthatta ott az aruló kis rózsabimbót.

Most már nem volt mitől tartania. A boldogság kapuja megnyílt előtte, csak át kellett rajta lépnie.

S Erzsike anyja dehogy ellenkezett. Boldog volt ő is, hogy egyetlen kincsét oly derék ifjú gondjára bízhatta, mint Barna Miklós.

Hiába irigykedtek hát, hiába sápadoztak a jegyzőkisasszonyok, szolgáliróné lett mégis a viruló kis rózsabimbó.

kodásnak ezen megnyilatkozása után, a lemondott elnök vissza nem vonhatja a lemondását. — Ennek útjában áll a férfiúi önértzet, melylyel még sem lehet úgy bánni, mint elhasznált gyufaszállal.

Minket azonban az elnökfogatásnak ez a tragikum nem Thuróczy Vilmos személye miatt, hanem inkább az egyület miatt érint kinosan.

Nagyon sokat veszíthetett fölényétől és kihatásainak tiszteletéből az egyesület, ha közéletünk leglelkesebb férfiúi vonakodnak az élére állani. Nagyon kuszáltak és zavarosak lehetnek az egyesület ezidőszerű vezetéseinek nézőpontjai, gyengék működésének kilátásai, ha nem tud találkozni ember, a ki nevének fényét, társadalmi szereplésének jelentőségét az egyesülettel összekötné.

Hát igaz is, abból az irányból, melybe 3—4 év óta az egyesület működése terelgetett, eltűnt a céltudatos haladásnak minden gondolata. Kapkodás, felületesség és értetlen intézményeknek a létesítése jellemzik a vezetés irányát. Iskolák segélyezését, óvodák alapítását és fentartását olyan haszontalanságnak tartja a vezetőség, melylyel nem érdemes törődni. Terve, mint már egyszer e lap hasábjain elmondottuk, összes óvodáit az államnak átadni, a magyarosítás ügyét a nevelés és oktatás terén az államra ráhagyni.

Az óvodák államosításával a magyarosítás ügye nem nyer, mert hiszen csodákat az állam sem fog művelhetni, hanem igenis eléri vele azt, hogy az egyesület által fentartott felekezeti óvodák predálul dobatnak oda az államosításnak. Úgy látszik erre törekzenek, hogy kiküszöbölhessék az egyesület működésének köréből a vallásérköcsi hatásokat. Így kívánja ezt az egyesület vezetésébe be-csempészett szabadkőművesi szellem.

El tehát az óvodákkal, el az erdőközi róm. kath. iskolával, az egyetlennel, melyet az egyesület segít, létesüljenek ezek helyébe új intézmények. Népkönyvtárak olyan községekben, a hol a lakosság kilenczted része nem ért magyarul; olvasó- és daloskörök, ifjúsági együletek olyan helyeken, a hol a társas élet ezen alakulásai számára még évtizedek múlva sem lesz előkészítve a talaj. Alakíttassanak műkedvelő társaságok (Kamjonkán, vagy Lelédén), gazdakörök, melyekhez azonban az orsz. gazdaszövetség jobban ért, mint a Fmke titkára.

Alapíttassék felvidéki néprajzi múzeum, de majd csak akkor, ha az államnak módjában lesz ilyesmire is költekezni. Karoltassék fel a vidéki színészet, de „egyelőre le kellett mondani arról, hogy ezen a téren az érvényesülés csak meg is kíséreltessek.“ „Ugyanez a helyzet a nemzetiségi pénzüzetek hatalmának ellensúlyozásául az egyesület által tervezett ellenintézkedések, valamint az iparvállalatok létesítését célzó törekvések erkölcsi támogatása tekintetében is.“

Ez az az új program, melynek körvonalait már most kezdi kibontani a vezetőség, s később, ha az óvodákat lerázta a nyakáról, nagy arányokban szándékozik azt keresztül vinni.

Kerül pedig ez a program az egyesületnek évi 12,700 koronájába, ennyi van előirányozva az 1904-iki költségvetésben az igazgatási és kezelési költségekre. Hivatalos utazásokra 1000 koronát, daloskörök szervezésére ugyanannyit vettek fel.

Ezen nagy összeggel szemben a központi pénztár, mely ezt a terhet viseli, a törvényhatósági választmányi pénztárak javadalmazására, tehát egy minden tekintetben elsőrangú egyesületi célra mindössze 7135 koronát fodit. Pedig némelyik választmány számadataiból sirva rív ki a deficit insége.

Látható ebből, hogy az egyesület vezetése és működésében a viszonyok alaposan meg vannak rontva. Ilyen viszonyok között nehéz lesz az egyesület élére elnököt fogni. Ez legfeljebb csak olyan fogással sikerülhet, a milyent a losonci közgyűlés csinált. De még erről is kétséges, vajjon sikerült-e?

—y.

A mi sajtóperünk.

Lapunk mult év dec. 21. számában tudomást vettünk arról, hogy Markhot Gyula alispán nyomozó levelet intézett a nyitrai rendőrkapitányhoz avégből, hogy kiderítse, ki az a Dr. Kiss Gereben, aki a „Nyitrai Ellenszót“ hetilap szerkesztőjeül van megnevezve, s közöltük az átirat egész szövegét. Közleményünket észrevette az „Alkotmány“ s mintegy tíz soros hirben segítségére sietett a nyitrai rendőrkapitány, kijelentvén, hogy olyan nevű alak legutóbb Nagy-Becskerekén fordult meg, a „Torontál“ szerkesztőségében, továbbá, hogy őt a „doktor“ cím meg nem illeti.

„Kis Gereben“ sajtópórt emelt a közlemény fogalmazása miatt úgy az „Alkotmány“, mint a „Nyitrai Ellenszót“ ellen, mely az „Alkotmány“ híret — egyébként minden kommentár nélkül — átvette. Lapunk ellen a sajtópanaszt Sztránszky Izidor dr. nyitrai ügyvéd adta be 1903. június 27-én.

A vizsgáló bíró a panaszt elutasította, még pedig azon a címen, hogy miután a közlemény megjelenésétől (1902. dec. 28.) már három hónap elmúlt, már pedig a büntetőtörvénykönyv 112. §-a értelmében azt három hó alatt kell benyújtani, különben elévül. A vizsgáló bíró maga is lehetetlennek tartotta, hogy a „Ny. Ellenszót“ szerkesztője nem szerzett volna tudomást a lapunkban megjelent s reá vonatkozó közleményről.

Az „Ellenszót“ szerkesztője azonban előállott azal, hogy ő a lapunkban megjelent közleményről nem bírt tudomással, mert 1902. dec. 28-ától egész 1903. jun. 25-ig nem volt bejelentve — a nyitrai rendőrségnél, tehát nem tartózkodott Nyitra, s így a lapunk közleményéről előbb nem vehetett tudomást, amit helyhatósági bizonyítványal is igazolni iparkodott.

De az „Ellenszót“ szerkesztője itt alaposan elszámította magát. Az a lap, melynek majdnem minden számában a „hazug“ „rágalom“ kifejezés oly dusan tenyészik, mint a szerb tövis, megfeledezett arról, hogy ő igen is tudomást szerzett mindjárt a megjelenés után lapunk idézett közleményéről. Hogy roskadozó emlékező tehetségét valamiképen lábra állítsuk, ide iktatjuk szószerint, amit a jeles lap irt 1903. jan. 1-én megjelent számában, tehát három nappal azután, hogy az a cikk megjelent, melyről most csak félev múlva akart tudomást szerezn. Ir pedig az „Ellenszót“ az ő ismert szóvirágával 1903. jan. 1-én a második oldal 3. hasábján eképen:

A Ny. Szemle és lapunk felelős szerkesztője. A néppárt lapja örömeiben szinte őrzöng Markhot alispán famozus határozata felett, de e mellett nem felejtí el a hasznos óvatosságot, mert az „Alkotmány“ hülye és hazug állításait, csakis a forrás megnevezésével közli. Hogy az „Alkotmány“ nem ismeri felelős szerkesztőnket, a ki egyuttal a „Pesti Hirlap“ közismert rovatvezetője és országgyűlési tudósítója, az csak jellemzi köztudomásu „kitünő értesültséget“; hogy ezt is tudatosan hazug módon teszi, ezzel csak hű marad eddigi multjához. A Ny. Szemlének azonban alkalma lehetett volna az alispáni hivatalban az időközben beérkezett iratokból meggyőződnie arról, hogy Markhot alispánnak ellenünk intézett bombája nem sült el; meggyőződhetett volna arról, hogy immár az alispán urnak rendelkezésére állanak az általa törvényellenesen követelt „közelebbi adatok“.

Ha valakinek pedig még ez nem volna elég, és azt gondolná, hogy az „Ellenszót“ Budapesten (vagy tudja Isten hol) tartózkodó szerkesztője legfőlebb a rávonatkozó közlemény tényéről, de nem egyuttal szövegéről is értesült, s így oka lehetett csak jun. 27-én beadni a panaszt, mikor az ő állítása szerint a közlemény szövegéről értesült. Ezt az okoskodást is halomra dönti az „Ellenszót“ 1903. január 8-án megjelent száma,

mely 3. oldalán „Markhot alispán nyomozása” feliratu cikkben a többi közt a következőket írja:

Megjegyeztük különben, hogy ezen jóakaratu „közigazgatási bölcsesség” — így nevezi azt a „Ny. L.” — nem volt egészen eredménytelen, amennyiben felelős szerkesztőknek ezen ügyből kifolyólag két lovagias afférje volt és nyilvános rágalmazás vétsége miatt dr. Visontai Soma ügyvédje által az „Alkotmány” ellen sajtópert tett folyamatba, úgyszintén megbizta dr. Sztránszky Izort, a kiváló kriminalistát, hogy a Nyitramegyei Szemle ellen szintén indítsa meg a sajtópert. Ezt mind egy alispáni rendelet idézte elő, melynek hírlapi közhírtételéről *eleve gondoskodva lett...*

1903. január 8-án azt állítja az „Ellenőr”, hogy ellenünk a kérdéses közlemény miatt sajtópert indított. *Tehát tudomása volt róla.*

1903. június 27-én kelt s a nyitrai törvényszékhez intézett beadványában pedig azt állítja az „Ellenőr” szerkesztője, hogy azért adja be ily későn, mert csak június 25-én, nyitrai tartózkodása alkalmával értesült a mi decemberi közleményünkről. És ez utóbbit még bizonyítványokkal is igazolni és a bíróságot tévutra vezetni iparkodik.

Mikor mondott tehát az „Ellenőr” igazat? Vajjon január 8-án, mikor állítja, hogy közleményünk miatt panaszt emelt; vagy június 27-én, mikor azt mondja, hogy csak június 25-én jutott a sértés tudomására.

Ismételjük, mikor mondott az „Ellenőr” igazat?

— Ki tudná azt megmondani!

A mi az ügy historikumát illeti, megemlítjük, hogy Kis Gereben alias Kis Mihály, alias Klein Miksa Budapesten csakugyan panaszt emelt az „Alkotmány” ellen, mely lap Ballière Sándort nevezte meg az inkriminált közlemény szerzőjéül. — Ballière ur hozzá intézett kérdésünkre azt a választ adta, hogy az ügy elaludt, mert a bíróság a panaszt nem tudja megtalálni, s nem tudják neki a végzést kézbesíteni (!). Együttal arról is értesít Ballière ur, hogy dr. Visontai Soma lenondott védené képviselétéről, mert „dr. Kiss Gereben” Visontai ismételt sürgetésére sem volt képes megmutatni doktori oklevelét.

F. hó 25-én volt ez ügyben Szerkesztők kihallgatáson, de minthogy ez ideig, a bíróság végzését meg nem kaptuk tartózkodunk az ügy további feszegetésétől. Egyébként pedig nyugodtan várjuk az ítéletet. Más oldalról egy halmozott adatot bocsátottak rendelkezésünkre — melyet mi ez alkalommal mellőzni akarunk, nem lévén feladatunk másnak szennyesét mosni, ezt az esetleg bekövetkező tárgyalásra tartjuk fen. És pedig annál inkább, mert gyanítjuk, hogy az egész hajzához annak a Kis Gerebennek nevezett egyéniségnek semmi köze sincsen, hanem egy bátor konzorcium rejtőzik a háta mögé, amint azt már nem egyszer tette, hogy mással kapartatja ki a sült gesztenyét, hogy a saját ujjait meg ne éesse.

Levelezés.

Adatok Trencsénmegye közigazgatásához.

Sem országos, sem vármegyei, annál kevésbé szkalitai vihart volt kelteni szándékunk, a mikor a csernei jegyzőválasztás ügyet a nyilvánosság előtt szellőztettük.

Célunkat elértük s mást nem akartunk.

A Vágvölgyi lap szerint is a vizsgálat a csernei jegyzőválasztás ügyében elrendeltetett, s evvel mi megvagyunk elégedve.

A vizsgálat elrendelésével a trencsényi alispán önmagának szolgáltatott elégtételt. Nem szokásunk személyeskedni; a csernei választásról irt cikkeink a legszigorúbb tárgyilagossággal íródtak. A szenvedélyek húrjait nem pengettük; az alispán urat, — a kit taipig becsületes és a

törvény útján mozgó embernek ismerünk — egyéni karakterében nem sértettük; de hivatalos ténykedéséhez van szavunk, mert ez a nyilvánosság elé tartozik. Ha az alispán ur a vizsgálatot, dacára a felebbezés visszavonásának, el nem rendelte, ez oly tény, mely jogos kritika alá vehető.

Most azonban — valószínűleg cikkeink hatására — a vizsgálat elrendeltetvén, a trencsényi alispán előbbi botlását megreparálta.

Furcsának kell tartanunk azonban azt, hogy a vizsgálat vezetésével a csacai főszolgabíró biztatott meg, holott ő az egyik koronatanú. Vizsgálóbiztos és tanú egy személyben semmiféle eljárás szabályzat szerint nem képzelhető. Furcsáljuk Badik József feljajdulását az „Alkotmány”-ban; ő róla, mint egyénről, az ő személyéről egyáltalán nem szoltunk, annál kevésbé paptársáról, Gajdosik urról. Azon ténykedésükről, hogy ők a felebbezésüket visszavonták, azt a megjegyzést tettük, hogy izlés és bizony rossz izlés dolga, mert nem Szógyi ur szép szemei és szimpatikus volta szerint kell az ügyet megbírálani, hanem az igazság és az erkölcs szempontjából. Bennünket csupán ez az egy szempont vezetett eljárásunkban; nekünk Szógyi személye is teljesen közömbös volt, mi nem akartunk pusztán okvetetlenkedéssel valaki boldogulásának gátat vetni; de hová lenne a morál, ha az egész világot telekürtölnék „erkölcsi alappal” s mi magunk leszünk azok, a kik erről letérünk.

A Vágvölgyi Lap fenyegetődzik.

Már előre rágalomnak minősíti a felebbezésben foglaltakat s megfenyegeti a felebbezőket a rágalmazási perrel. Brennusként odakiáltotta a felebbezőknök „Vae victis!”

Hát egyelőre csak hátrább az agarakkal!

A vizsgálat ki fogja deríteni, hogy maga Szógyi dicsekedett vele, hogy mást nem tett megválasztatása érdekében, csak a képviselőtestületi tagok közel 4000 korona erejéig terjedő obligóját Pericht tartozásáért magára vállalta egy rozoga, értéktelen ház vételára örve alatt.

Bizunk a fultanuk igazság érzetében, reméljük, hogy csak a való igazat fogják vallani s nem engedik magukat a Vágvölgyi Lap által terrorizáltatni s így a rágalmazási per nemcsak hogy nem fog megindulni, de esetleg a dolognak másutt lesz folytatása.

Figyelő.

Ujdonságok.

Püspök urunk fejedelmi adománya. Az egyházmegyei főtanfelügyelő irtól tegnap a következő sorokat vettük:

Főtisztelendő tanár és szerkesztő úr!

Ha még nem hallotta volna örömmel értesítem, hogy ő Méltósága a püspök ur tolyó hó 25-én a nyitravárosi kath. elemi iskolák további fejlesztése és felvirágoztatására 100,000 koronát küldött át a ftdő káptalan kezelésébe. Szomorú viszonyaink között mi sem bizonyosabb, mint az, hogy tévutakra került keresztény társadalmunk csak a kath. iskola által regenerálható, azért lelkes öröm- és leghálásabb szívvel üdvözljük ő Méltóságát a Osáky- s Mészlányiek sorában, lelkünk tovább kívánva, hogy ő Méltóságát egyházmegyénk jelesen a Népoktatásügy javára — mely előtt viszonyaink között minden más jótékonyaságnak háttérbe kell szorulnia — az élet Ura legjobb egészségben még számos éveken át éltesse.

Kérve e nagylelkű adománynak becses

lapjában való rövid közlését, kiváló tiszteltem mellett szívvelyes üdvözléssel

Főtisztelendő tanár ur
tisztelő hiva

Nyitra 1903. szept. 26.

Mihálik József,
apátkanonok.

Főpásztorunk ezen fejedelmi alapítványával örök emléket emelt önmagának Nyitra város annaleiseibe, mert nem csak a katolikus iskola jellegéről gondoskodva van (amiről megvagyunk győződve, hogy kikötötték és csak azon esetre tétetett le az alapítvány) hanem városunk polgársága is nagy teherrel menekült meg, mely fenyegetőleg nehezedett reá. De az aggastyán főpásztor önmagától megvonván az összeget oda ajándékozta nagylelkűleg hiveinek, kik emlékéit még a legköszöbbi utó korban is áldani fogják.

Egyházmegyei hírek. Hamar Kálmán, nagybossáni segédlelkész megkapta a vallás-alap kegyuraságához tartozó Kis-Appony plebániát. — Szlanka Károly segédlelkései minőségben áthelyeztetett Kis-Apponyból Nagy-Bossánba. — Bezák István nyitrai kath. felsőleányiskolai hittanár e hó 23-án szép sikerrel letette a harmadik szigorlatot az egyházjog és egyháztörténelemből a budapesti egyetemen. — Segédlelkései minőségben áthelyeztettek: Ruzsicska Tamás Vágbesztercéről Zsolnára, Turcsin Antal Zsolnáról Nemsovára és Benyó Mihály Nemsováról Vágbesztercére.

Hymen. Somogyi János nyitra-jablonici gyógyszerész tegnap, f. hó 26-án, d. u. 4 órakor vezette oltárhoz Jakubovich Lujza kisasszonyt, Jakubovich Sándor nyitrai elemi népiskolai igazgató bájos leányát. A jó Isten áldását kérjük e szép frigyre. — Kochanovszky Ede közös hadseregbeli főhadnagy f. hó 19-én esküdtött örök hűséget Biröczy Marianne kisasszonynak Cabajon.

Kinevezés. Dr. Arkenberg Béla a nyitrai közkórház elmebeteg osztályán alkalmazott orvos ezen minőségében ugyanezen kórház sebészeti osztályára helyeztetett át, helyébe Dr. Takács Adolf orvos cabaji lakos neveztetett ki orvosossá az elmebetegekhez.

Halálozás. Laucsik Máté érsekújvári közjegyző életének 73-ik évében f. hó 21-én hirtelen meghalt. Az nap reggelén halva találták agyában. Laucsik annak idején Rádaynak jobb keze volt a híres szegedi betyárvallatásoknál, mely érdemei jutalmául a 70-es évek közepén érsekújvári közjegyzőnek neveztetett ki. Laucsik szakolcsi származású.

Tartalékos tisztí vizsgák. A nyitrai honvédeznél szolgáló egy éves önkéntesek szept. 23-án Pozsonyba indulnak, hogy a tisztí vizsgákon részt vegyenek. Nem kevés aggodalom töltötte el szívöket, ha arra gondolnak, hogy a vizsga balul sikerülhet, s akkor egy évvel tovább kell szolgálni, különösen a mai viszonyok között.

Bende Imre nyitrai püspök úr ömeltósága az apátfalvi iskola építési költségeire 1500 koronát kegyelmesen engedélyezni méltóztatott. Mivel nemrég az apátfalvi árvizkárosultak is ömeltóságától 200 korona segélyt kaptak, most mindezen nagylelkű adományokért az összes hívek nevében az apátfalvi iskolaszék kegyelmes főpásztor urunknak ez uton leghálásabb köszönetét nyilvánítja. — Kelt Apátfalun, 1903. szeptemb. 23. *Bárdy Antal*, iskolaszéki elnök.

Adomány. A „Jó Szív” egyesület nemeszívű elnöknője a Geszthe községi tűzkárosultaknak 400 koronát adományozott, mely összeget e napokban vármegyénk főispánja kiosztás végett a nyitrai járási főszolgabírónak megküldötte. A geszthei tűzkárosultak kaptak már a belügyminisztertől is segélyt, de csak 170 koronát.

Személyi hir. Clair Vilmos, a Fmke főtitkára nejevel együtt több hétre Görögországba utazott.

Vivótanfolyam. F. é. október hó 1-től Geszti Ágoston vivómester egy hat és egy nyolc havi tanfolyamot nyit urak számára. A közös valamint megán órákra a beiratkozás naponta a vivó órák alatt 5—8-ig a főgymn. tornacsarnokban földszint 10. sz.

A törvényszéki palota immár egész pompájában és úgyszólván teljesen készen áll és házkékelkedik a vásártéren. — Egyes helyiségeibe az ügyészség már meg is kezdte az áthurcolkodást. — Október hó elején fog a törvényszék is költözöködni, mert a bíraskodás egész terjedelmében a jövő hó elején már az új palotában fog végbemenni.

Véglegesítés. Burja János n. tapolcsányi, Csimo Nándor privigyei járási díjnokokat vármegyénk főispánja ezen állásaikban véglegesítette.

Katonai ellenőrzési szemle. Nyitra vármegyében az 1893. évi XXXVII. t. c. , illetve a véderő utasítás III. rész 34—37. §-ai értelmében megtartandó katonai ellenőrzési szemlek a következő módon és időben fognak megtartatni: A közös hadsereg részére a komáromi 12. sz. es. és kir. hadkiegészítő parancsnokság által Nyitrán f. évi október hó 5. 6. 7. 8. és 9-én; Ürményben okt. 3-án; Galgócon okt. 12. 13. és 14-én; Tornócon okt. 16. 17. és 19-én; Nagy-Surányban okt. 21. 22. és 23-án; Érsekújvárbán 26-án. Ugyancsak ezen hadkiegészítő parancsnokságtól kiküldött egy másik bizottságot, mely Pereszlyénben okt. 2. és 3-án, Nagy-Tapolcsányban okt. 5. 6. és 7-én, Ny.-Zsámbokréten 9. 10. és 12-én, Privigyén okt. 14. 15. 16. és 17-én, Rudnón okt. 19. és 20-án. — *A népfelkelők részére* a nyitrai 46-ik népfelkelő járás parancsnoksága által: Nagy-Rippényben f. év okt. 2-án, Német-Prónán okt. 5-én, Privigyén okt. 8-án, Rudnón okt. 10-én, Nagy-Tapolcsányban okt. 12. 13. és 14-én, Nyitra-Zsámbokréten okt. 16 és 17-én, Galgócon okt. 19. 20. 21 és 22-én, Nyitrán okt. 24. 26. 27. 28. 29 és 30-án. A Nyitra városában megejtendő katonai ellenőrzési szemléket a város polgármestere falragaszokon fogja kihirdetni.

Áthelyezés. Nádas Sándor gjadeli és Nádasné, Ungó Mária nagy-baábi tanítót, illetve tanítónőt a vallás és közokt. miniszter a brádi áll. elemi népiskolához helyezte át.

A kormányválság. A chlopy-i hadparancs folytán beállott helyzetben kezdet óta vita tárgyát képezte, vajjon az országgyűlés felirattal feleljen-e a hadparancsban foglalt súlyos közjogi sérelmekre?

A sokféle elágazott vélemények között lehetetlen volt tagadni annak az álláspontnak a helyességét, hogy a hadparancsra egyetlen méltó válasz csak az lehet, ha a nemzet azzal egyáltalában nem foglalkozik, minthogy ez az okmány nem közvetlenül a nemzethez intézettel, hanem a hadsereghez, mely a parancsot meghallgatja és tisztelettel tudomásul veszi.

Minthogy azonban a hadparancsban a hajlandóság nyilatkozott meg olyan törekvések fogatosítására, melyek az ország alkotmányával, és pedig éppen a kiegyezési törvényvel merően ellenkeznek, a nemzetnek ezen törekvések ellen olyan állást kell foglalnia, mely az ország alkotmányának csorbítatlan épségét minden oldalról biztosítja.

Ez az állásfoglalás még most is, a királyi kézirat megjelenése után elkerülhetetlenül szükséges, ha az országgyűlés a nemzeti jogok vérségét előidézni nem akarja.

Szent igaz, hogy a királyllyal nem lehet és nem szabad vitatkozni, és igaz az is, hogy a mai izgalmas viszonyok között kerülni kell azokat a szenvedelmeket, melyek egy esetleg igen hosszúra nyúló felirati vitából keletkeznének.

Maradjon el tehát a koronához való felírás, melynek úgy sem lenne semmi pozitív eredménye, hanem ne maradjon el semmikép a kiegyezési törvény autentikus és helyes magyarázata, s ennek kapesán ne maradjon el a nemzetnek a kiegyezési törvényben biztosított jogaiért felhangzó erőteljes szava.

E végből az országgyűlésnek teljes egyértelműséggel olyan határozatot kellene hoznia, melyben egyrésztől megmagyaráztatnék az 1867: XII. t. cikk 11. §-a, másfelől egyenkint felsorolnának azokat a jogok, melyeknek érvényesülése, a hadseregben a dualisztikus egyenlőséget létrehozná.

Egy olyan határozat és interpretáció a legméltóbb válasz lenne arra a felfogásra és mindazokra törekvésekre, melyek a chlopy-i parancsban és a királyi kéziratban kifejezésre jutottak.

Sajnos azonban, a csütörtöki képviselőházi ülés után ilyen egyértelmű parlamenti eljárásra cseppnyi kilátás sincsen.

Az obstrukció olyan hangon kezd beszélni, mely visszhangja — hála Istennek csak nagyon gyenge visszhangja — az 1849-iki ápr. 14-ikének.

Ennek a hangnak mi semminő fontosságot nem tulajdonítunk, nem is ijed meg attól egy verébfa sem, de igenis félünk azoktól az elvadásoktól, melyek a parlamentben, minden tanácskozási illem és tisztesség félretervésével, a tárgyalást lehetetlenné teszik.

Ez a sajnálatos önmegfeledkezése egyeseknek, megsemmisíti a békés kibontakozás minden reményét és nyakunkra hozhatja az erőszakot, melytől az egész nemzet fog szenvedni, anélkül, hogy valamit nyerne. Ez az, a mitől félünk kell, és óvakodnunk is.

Kárdpárba. Pazar Endre a nyitrai iparbank tisztviselője és Wild Árpád a mult szombaton kárdpárbaft vívtak. Összeállkozásra az egyik félnek feleemagyarozott mondása adott okot. Wild Árpád a fején könnyen megsebesült, Pazar Endre sértetlen maradt.

Sovánska sikere Budapesten. Nép-színházban Dankó Pista „Czigányélet“ című népszínművében, a cigányversenyben, Magyarország elsőrendű cigányprimásai versenyeztek és versenyeznek az elsőségért és a kitűzött jutalomtárgyakért. Sovánka Nándor cigányprimásunk is fel lépett ezen versenyben és örömlükre igen nagy sikert ért el. Több szivreható mélabus magyar nótát játszott el az ő bravuros és magas nivón álló művészetével, úgy hogy a közönséget teljesen hatalmába kerítette. Az első hatalmas tapsvihár után, midőn újból meg kellett jelennie a színpadon és megismételnie nótáit, lett átnyujtva neki Nyitra város közönsége részéről egy ezüst babékoszoru, és Nyitra város hölgyeinek babékoszoruja. Meg is érdemelte fiatal cigányprimásunk ugy ezen jutalmakat, mint a Budapesti közönségnek és a jury tagoknak általános tetszését, mert művészi játékával Magyarország első cigányprimásai közé sorakozik. Több fővárosi lap nagy elismeréssel nyilatkozik Sovánka tehetségéről, részünkről is őszint szívetl a legnagyobb sikert kívánjuk fiatal cigányprimásunknak.

A púchó-illavai képv. választás utójátéka. Lapunk olvasói előtt ismeretes ama harc, mely a púchó-illavai kerületben a liberális Sipeky és a néppárti Kaas Ivor br. megválasztása érdekében kifejlődött. A liberálisok semmi eszköztől sem riadtak vissza; és minden jobb érzésű ember megbotránkozott különösen Simicsek Ferenc kereskedőnek a viselkedésén. Ő, a ki valahonnan Morvából került ide és, a ki a papságnak köszönhet legtöbbet, nyiltan izgatta a népet saját lelkipásztorai ellen. Arról a Simicsekéről, a ki annak előtte annyira adta a nép-pártit, és a ki oly büszke volt arra, hogy a polgárság nevében üdvözölhetette a püspököt: senki sem tételezte volna fel a köpenyeforgatást. Azt hisszük, hogy megbánta már azóta. Mégis csak

jobb volt az, mikor mindnyájan tisztelték, mint most, mikor sokan elfordultak tőle. És a liberálisok? Azok hagyták bukdácsolni abban a veremben, melyet önmagának ásott az illavai választók megvesztegetésével. Tíz koronás aranyakat osztogatott közöttük. Ezért került a vádlottak padjára és a trencsényi kir. törvényszék el is ítélte őt f. hó 23-án 30 kor. fő- és 15 korona mellékbüntetésre. Mekkora a kiszabott büntetés? — nem határoz; szükséges lett azonban e példa, hogy máskor ne vesztegessenek. Az esetleges felmentő ítélet olaj lett volna a tűzre. Büszkén verte volna Simicsek a mellét, — no lassatok! semmi bajom sem történt. Így azonban talán megszelídült már és egy tanulsággal gazdagabb lett.

Nyitra megye selyemtermelése. A jelen évben sajnos csak két községben fogantatott. És pedig Ürményben, hol 1,644 kilogramm gubót termeltek 3438 korona értékben és Vágújhelyen, hol a produkció 435 kilogramm gubó beváltási ára pedig 939 korona. Az egész országban 1902. évben 1,342,125 kgrm., 1903. évben pedig az eddigi agatok szerint 1,705,000 kgr. gubó lett berálva.

Zarandoklat Loretó és Rómába. Indulás okt. 22 én este 8 órakor a keleti pályaudvarból Budapestről. Részt vehetnek magyar, német és tót ajku hívek Loretóban 2, Campocavallóban 1, Rómában teljes 4 napig időz a zarandoklat. Részt vehetnek csak Loretó-Campocavallóba szándékozók is. Jelentkezés kéretik legkésőbb okt. 20 ig nálam a bugyi plebánia hivatalban (Pest m.) hová a résztvevő díj is küldendő: I. oszt. 125 kor., ellátással 210 kor.; II. oszt. 95 kor., ellátással 165 kor.; III. oszt. 60 kor., ellátással 95 korona. Csak Loretó és Campocavallóba: I. oszt. 80 kor; II. oszt. 64 kor; III. oszt. 36 korona ellátás nélkül. Program vagy írásbeli értesítés kívánatra nálam kapható. — Kelt Bugyi, 1903. szept. 23. — Teljes tisztelettel Szirmák Béla plebános, a zarandoklat vezetője.

Sikkasztás. Özv. Várhegyiné szül. Bosányi Karolin postamesterné Szent-Mihályurton több ezer koronát sikkasztott a rábizott postahivatalban. A vétkes postamesternőt az érsekújvári járásbírószág fogházába szállították.

Pálinka áldozata. Podzemni Ferenc vágmedencei lakos f. hó 11-én alaposan talált a kancsó fenekére nézni, úgy, hogy teljesen elvesztette józan esztét. Ilyen berugott állapotban ment haza, hogy a vele vadházasságban élő feleségétől pénzt kérjen, hogy tovább ihasson. A felesége azonban megtagadta kérelmét miből perpatvar keletkezett. A férj a pálinka hatása alatt meg akarta a feleségét ijeszteni, petróleummal leöntötte magát és azt meggyújtotta. A szerencsétlen ember oly égési sebeket szenvedett, hogy félig összeesve, haldokolva hozták be a nyitrai kórházba, hol f. hó 24-én súlyos sebeibe belehalt.

Egy rabbi vizsgálja. Sarmaságh Géza. nyitrai főgimnáziumi tanár urnak Kaleta Maté tanártársával együtt különös feladat jutott osztályrészül az elmúlt heten. Egy rabbit kellett megvizsgálni vajjon bírja-e kellőleg a magyar nyelvet. Az eset előzményei a következők. Spira Lázár galíciai származásu egyént mintegy két évvel ezelőtt megválasztották Munkácsra rabbinak. Mint hogy Spira nem bírta a magyar nyelvet a munkácsi zsidók egy része a választás megsemmisítését kérelmezte a kultuszminiszternél azon a címen, hogy Spira a magyar műveltség legelemibb ismereteinek is hiányában van. A rabbi igazolta a kultuszminiszter előtt, hogy neki a szükséges előismeretei megvannak és felmutatta a nyitrai Szántó fele magánpolgári iskolának bizonyítványát, mely szerint ő Nyitrán ezelőtt tíz évvel a polgári iskola négy osztályáról magyar nyelven vizsgát tett. A munkácsiak előtt ez képtelenségnek látszott ugyanarra, hogy inkább elhitték, hogy a bizonyítvány hamis, sem hogy Spira magyar nyelven letehetne volna a vizsgát. A kultuszminiszter vizsgálatot rendelt el ez ügyben, melynek folyamán kiderült, hogy a bizonyítvány valódi és hogy ennek megfelelő tanjegyek csakugyan be vannak

vezetve az intézet jegyzőkönyvébe. A munkaciak most a nyitrai intézetet támadták meg, hogy olyan embernek állított ki bizonyítványt, aki egy kukkot sem tud magyarul, következőleg nemcsak az összes tárgyakról magyar nyelvű vizsgát nem tehetett, de még csak a magyar nyelv és irodalomból sem. A nyitrai törvényszék volt megbízva ez ügyben vizsgálatot vezetni, mely Spira Lázárt Nyitrára idézte és megvizsgálására a fentemlített Sarmaságh Géza és Kaleta Máté urakat kérte fel mint szakértőket, kik a nyitrai főgimnáziumban a magyar nyelv és irodalom tanárai. A vizsgálat feladata volt kideríteni, vajon Spira Lázár bírja-e annyira a magyar nyelvet, hogy tíz év előtt vizsgát tehetett e nyelven. A vizsgálat eredménye, minthogy még bírái eljárás tárgyát képezi, nem hozható nyilvánosságra. Kíváncsok volna, hogy az azelőtt nem a legjobb hírből volt intézet, melynek emelésén jelen igazgatója tőle telhetőleg fáradozik, a reá esett árnyektól teljesen tisztázva legyen.

Tanulmányút. A kereskedelmi miniszter felhívta a nyitrai tanonc-iskola igazgatóját, hogy 10 jóra való iparkodó növendéket a a budapesti tanonc- és segédmunkakiállítás megtekintésére Budapestre küldje le. Az iskola igazgatója által kiszemelt 10 tanonc Duday Árpád tanító vezetése alatt szombaton éjjel indult utnak. — Az utazásra felárú menetjegy és minden tanonc részére 5 korona lett az igazgatóság rendelkezésére bocsátva. Igen üdvös intézkedése a kereskedelmi miniszternek ily tanulmányútnak lehetővé tétele, mert a tanoncok saját kiképzésük érdekében oly tapasztalatokat szerezhetnek, mi jövőben az ipar fellendülését nagyban elősegíti.

Honvéd ellenőrzési szemle. A nyitrai 14. honvéd ezredtől kiküldött mozgó ellenőrzési szakasz vármegyénkben következő napokon tart ellenőrzési szemlét: október hó 1-én Nyitra-Rudnón; 3. és 5-én Privigyén; 7-én Oszlányban; 9. és 10-én Nagy-Tapolcsányban; 12-én Nyitra-Pereszlyénben; 14. és 15-én Nyitra Zsámbokrétben; 17. 19. és 20-án Nyitrán; 22-én Úrményben; 24. 26. 27-én Galgóccon. Mindazok, kik a honvéd ellenőrzési szemlén meg nem jelennek, utószemlére vannak utasítva, ahol, ha elmaradásukat kellőképpen nem tudják igazolni, büntetéssel sújtatnak.

Megkerült lopott pénz. Machovics János pöstyéni főszolgabíró urat igen kellemetlen meglepetés érte a napokban. Midőn délután 1/2 óra tájban hivatalába érkezett, legnagyobb meglepetésére azt vette észre, hogy a Wertheim-szekrény nincsen jól elzárva; az ajtó ugyanis nem csukódott be teljesen, bár a lakat be volt zárva. Machovics főbíró rögtön zárlatot csinált, és kitűnt, hogy a pénzszekrényből közel 4000 korona hiányzik. A szekrényben ugyanis akkor jelentékeny összeg volt bezárva, mert éppen akkor érkezett a főbíróhoz a vágvölgyi árvízkarosultak számára adományozott segély. A tolvaj az ezreket nem bántotta, csak a 1, 2, 5, 10, és 20 koronás ércpénzt, illetőleg bankjegyeket vitte magával, nehogy a nagy pénz felváltásánál feltűnést keltsen és a pénz aztán árulója legyen. — Machovics főbíró rögtön jelentést tett az esetről az alispánnak, kit egyuttal arról értesített, hogy a hiányt a sajátjából nyomban pótolta, s tudtára adta a csendőrségnek, mely azonnal megindította a nyomozást, és a főbíró hivatalosolgáját meg hajdúját, a kikre a gyanu irányult, azonnal le tartóztatta. — Ekkor egy meglepő fordulat állott be. A főbíró ugyanis egy névtelen levelet kapott, melyben az ismeretlen író hallatlan gorombaságokkal halmozza el a főbíró, de egyuttal értésére adja, hogy ha a pénzt visszakapni akarja, akkor fardjon el a templomhoz, onnan nem messze, egy a levélben közelebbről meghatározott helyen csaknem az egész összeg el van ásva egy nagy kő alatt. Egyszersmind figyelmezteti, hogy ha ma estéig el nem viszi onnan, soha többé színet nem látja pénzének. Machovics ur a levelet eleinte misztifikációnak tartotta és ügyet sem vetett reá, de az éppen nála időzött testvéröccse, dr. Machovich Gyula, pápai kamarás és tardoškedi plebános biztatására mégis kiküldötte Czocher szolgabíró egy csendőr kíséretében a színhely kikutatására, melynek az az eredménye lett, hogy a pénz 30 kor. híján csakugyan ott volt. Az esetről gyanítják, hogy mégis az elfogottak valamelyike ludas lehet a dologban, kinek családtagjai valamelyike visszaadta így a pénzt, hogy a fogságból a tettet kiszabadítsa és a további üldözéstől megmentse.

A nagytapolcsányi áll. polg. iskola megnyitására írják lapunknak: Szeptember 19-én. Ekkor nyitották meg ugyanis Kramolin Victor nyitrai főispán jelenlétében az állami polgári fiú és leányiskolát. Az iskola impozáns épületét a város építtette mintegy 80 ezer korona költségen, nem számítva a telket és a tornatermet, a mi báró Stummer Ágoston ajánlata. A főispán Szulyovszky Dezső országgyűlési képviselő és Dr. Kostyál Miklós megyei főjegyző kíséretében a reggeli 7 1/2 órai vonattal érkezett városunkba. Az állomáson a főszolgabíró és a városi képviselő testület fogadta őt s innen a plebániára hajtatott, a hol Szeesányi Vilmos kanonok-plebános magyaros vendégszeretettel fogadta. A főispán kijelentette az itt egybegyűlteknek, hogy mivel a várost és a járást október első felében fogja hivatalosan meglátogatni, azért testületi tisztelgéseket ma nem fogad. A testület a főispán ezen kijelentését tisztelettel tudomásul véve, bele is nyugodtak, csak izraelita polgártársainkban forrt az érdelem s deputációt menesztve erőnek erejével tisztelni akartak. Az ünnepséget ünnepélyes szt. mise előzte meg, melyen a polgáriiskola növendékei és az összes hivatalok testületileg vettek részt. Innen a polgáriiskola feladta a termetbe vonult a közönség, a hol a Szózat elnevelése után elsőnek Fülöp Alajos városi bíró beszélt, átadván rövid beszéd kíséretében az épület kulcsát. Utána Barták József városi jegyző felolvasta az iskola felállításának történetét. Libertiny Gusztáv kir. tanfelügyelő az intézet megalakítása körül érdemeket szerzett férfiaknak mondott köszönetet. Báró Stummer Ágoston német nyelven kicécserte Szulyovszky Dezsőt. Dvorácsék József polg. isk. igazgató az intézetbe vetett remény teljesüléséről biztosítva az egybegyűlt közönséget a Hymnus elnevelésével az ünnepséget ért. Délben a „Korona szálló“ nagytermében bankett volt, a melyen több lelkes pohárköszöntő hangzott el.

A nyitrai megyei gazdák tanulmányútja. A Nyitrai megyei Gazdasági Egyesület f. évi szeptember hó 20-án 40 kisczardával tanulmányi kirándulást rendezett M.-Óvárra és Levél községre. A kirándulók f. hó 20-án reggel 6 1/2 órakor Levélre érkeztek, a hol Ujhelyi Imre a gazd. akadémia tanára, mint a mosonmegyei állattenyésztési egyet. felügyelője várta a kirándulókat. Levélben megnézték az éppen üzemben levő tejszövetkezetet, a hol Ujhelyi Imre ur készséggel szolgált felvilágosító magyarázatokkal. A tejszövetkezet igazgatósága a kirándulókat kitűnően megvendégelte. Reggeli után dr. Machovics Gyula tardoškedi plebános tartott isteni tisztelt, melyen valamennyi kiránduló részt vett. Még a délelőtti folyamán kocsiokon átmentek a kirándulók M.-Óvárra, a hol megtekintették az akadémia gazdaságát és Frigyes főherceg tehenészetét. Délután 2 órakor ebéd volt s 4 órakor az egész társaság már vissza-fel indult. Hálás köszönetet mondanak a kirándulók Ujhelyi tanárnak, ki fáradságot nem ismerő buzgósággal kalauzolta a kisczardákat.

Balesetek. A trencsényi kórházba felvett Kadrinecz Ádám nevű földműves, aki Nemes-Podbragyon kezi cseplőgéppel dolgozva, munka közben jobb keze a gépbe került és ennek következtében életveszélyesen megsérült. — Nagy-Záblaton Viedermann Vilmos kovácsinas, Polyák Béla majorjában dolgozott, a meggyújtott lámpa, elrobbant és őt arca összeégette. — A szomszédos Hauzlik falun pedig Huszevka György lukii illetőségű napszámos a szeszgyárban arcat és kezét összeégette. A trencsényi kórházban ápolatnak.

Figyelmeztetjük t. olvasóinkat Knopf Salamon lapunk mai számában közölt hirdetésére.

CSARNOK.

Az Adria körül.

Írta: Braunsteiner Janka.
Velece.

A város egyik különlegessége, ami az idegeneknek feltűnik, az a tömördek hamvas szürke galamb, mely csoportosan repdes a téren. s az arra menők fejére, korjára száll. Egy idegen sem megy el anélkül mellettök, hogy meg ne etesse a kedves állatot, amelyek azért halából, csoportban követik. Egy gazdag úrnő tett e végből

alaptínyt, így tehát a szép galambokat, ennek fejében a város tartozik ellátni elemmel. Pont 2 órakor van az etetés, ilyenkor valamennyien a Szt.-Márk-tér egyik sarkába gyülekeznek, ahonnan elemüket kapják. A pátriárka lakasa előtt pedig van a vízmedencéjük, ahol mindjárt fürdenek is.

A második különös szokás Veleceben, ami szintén feltűnik az idegenek előtt, egy különös intézkedés. Tudni illik ott nincsenek mogorva házesterek. Kivülről nincsen kilincs, hanem belülről az ajtózárhoz, minden lakásból sodrony van kötve, melynek segítségével a zárt még a negyedik emeletről is kinyitják. Ha egy idegen meghúzza a csengettyűt, minden lakás ablakából kinéznek; s az illető ott kűnn az utcán, nolensvolens, számot adni tartozik, kihez akar menni. Ott fenn aztán megrántják a sodronyt és az ajtó mintegy varázsvesszőre egyszerre kinyílik. A többi lakóknak nincs többé reája semmi goudjuk.

Voltunk az akadémiában. Nem is tudtuk, hogy merre nézzünk. Az összes gyönyörű képek közül a legnagyobb hatással voltak rám néve a következő kimondhatatlan szép remekek:

Tizián-nak: „Szűz Mária fogadalma!“ — Mennyi elszántsággal halad fel a kis Mária a jeruzsálemi templom lépcsőjén, hogy a főpap lábánál, letegyje az örök fogadalmat. Mily örömmel fogadja az ősz pap a királyi vérből származó szüzet, lenn pedig a lépcsőnél állnak egymást támogatva a kis Mária szülei Anna és Joachim, nézőktől körülfogva. Ez a kép rövid vázlat. Az arcon a különöz érzelmei kifejezése utánóhatatlanul van megörökítve.

Bellini: gyönyörűen satirozott képét — mely a „sz. Márk-téri körmenet“ ábrázolja.

Veronesetől: van a remek „Angyal üdvözlése“. — Ott vannak továbbá Dante: „Poklának“ kétszázbeesett alakjai. — Említést érdemel Bordone: „Igazságos dogéja“ is stb. remek képek.

Künn voltunk Lidón, mely félórnyira fekszik Velece-től. Ott fűrdöttünk sokszor a sós tenger vizében. A parthoz közel a tenger feneké finom homokkal van borítva; oly jó rajta járni, mint puha szőnyegen. Ha az ember bele markol a homokba, a legszebb és legkülönfélébb tengeri csigákat vagy skorpiókat (?) hozza a felszínre. Én is bele markoltam, s hoztam is néhány szép példányt. Sajnos, azonban az uton egy-kettő belőlök összetört. Miután összebarangoltuk Velece nevezetességeit át mentünk Paduába, a csodatévő szent Antal szülővárosába.

A város magában véve nem nagy. Utcai igen szép, kis kövekkel vannak kirakva, olyanok mintha mozaikkal lennének bevonva. Amint le szálltunk a lövonatról, amely a város közepeig vitt, egyenest a gyönyörű szent Antal templomába mentünk. A templom kívülről góth és belülről bizanthei stílusban van építve. Egyszer már évek előtt legett a templom, azelőtt egészen bizanthei stílusban volt. Az ablakok góth stílus. A templomnak tíz tornya és 5 kupolája van. Gyönyörű munka a főbejárati kapu, egészen bronzból van, szobrokkal. Olaszország egyik leg-híresebb szobrásza Donatello készítette. Amint mondják, minden századik évben csinálnak valami újat a templomban, s a költségeket ezen hosszú időtartam alatt gyűjtött penzen fedezik. A bronz kapu most jelenleg a legújabb ajándék. Páratlanul megható, régi szűz Mária oltára van bizanti stílusban, drága kövekkel kirakva. Az oltár 1100-ból van. Ez a világ egyetlen temploma, amelynek belsejében, minden nemzetnek saját kápolnáját építik. Most ez időtájt az osztrákokra gyűjtenek, és a helye már kis táblával meg van jelölve. A hollandusokét most építik. A lengyeleké és a szent Félix kápolna már teljesen készen van. A fentemlített híres szobrász műveivel van a templom belseje elborítva. A falakon 1100-ik évből festmények; híres festők által bibliai jelenetek vannak ábrázolva. A szent Antal oltárán, itt nyugszik csodatévő szent teste is, arany és más nemű értékes emléktárgyakat látni, melyeket valamely nehéz betegségből megszabadult emberek küldtek halából. Minden nap reggeli 4 órától déli 1-ig vannak misek. Egyik pap a másikat követi. Látni ott görög katolikus lelkészt az ő ceremóniás mise öltönyében, fején a korona alakú sapkával, — továbbá francia abbét, román papot stb.

Egyik mellék oltárnál, rács mögött, van szent Antal nyelve. Ha az ember egy kis meghatározott összeget fizet, beléphet a szentélybe s akkor felhúzzák a redőnyt és látni a szent ereklyeket. Megettük a templomhoz tartozó zárdá belsejét is. A zárdá folyosójában láthatók a kő-sírok, oda lettek régekte temetve a szerzet tag-

jai. Most jelenleg a sarkertben van elkülönített helyök s oda temetkeznek.

Továbbá megnéztük a sz. Justina templomát. Ez a templom kívül-belül román stílus, természetesen nagyon egyszerű, mozaik oltárokkal. A templomnak olyan egyszerű meghatározó nagysága van. A főoltár alatt van az a hely, a hol sz. Justinát kirozták és megölték. A templom belsejében még mai napig is látható a most már kiszáradt „ártatlanok kutja“ azért van a kútnak ezen sajtáságos elnevezése, mert minden mátyrt e kutba vetettek.

A szent Antal temploma előtt áll Donatello művész remeke, t. i. Francesco Gattameblata tábornok lovas szobra.

Átmentünk a Prato della Valle téren, ahol száz híres különféle művész, ugymint festő, szobrász, író stb. emlékei vannak márványba vésvé. Megemlítésre méltó a városházi nagy terem, melyet a világ legnagyobb termének mondanak. Ez

Pádua képtára. — A nagy teremben jelenleg áll a világ legnagyobb falova, mely a trójai lovat akarja ábrázolni, de ebbe csupán 24 ember fér bele — különben remek mű darab. E teremnek acél tetőzetét 300 év előtt, fényes nappal, nagy vihar alkalmával a szel az utcára vetette le, s miután senkit sem sértett meg, azóta e napot megünnepeleik.

Páduát megnézve vissza mentünk Velencébe. Hol még 1—2 napot a legkellemesebben töltve, negyednap kora reggelén felszálltunk a Hegedűs Sandor nevű hajóra. Az időjárás igen kedvező volt, szélcsendes. Egy kedves társaságban az órák tova röppentek, úgy, hogy észre se vettük, miként esteledik, s mi Fiuméhez közeledünk. — Ott két napi pihenés után — ismét gyorsvonatra ültünk, hol 17 órai egyhangú zakatolás türelmes halgatása után, szerencsésen haza, érkezünk Nyitrára.

(Vége.)

Telefon.

Pannohalmára. Pompás! Jövő vasárnap megjelenik. Ilyen gondosan kidolgozott tárcákat szívesen látunk bármikor.

Egy jó házból való flu tanulónak

felvétetik Sarlay Ádám fűszerkereskedésében Nyitrán. Vidékiek előnyben részesülnek.

Előnyös tőketörlesztéses jelzálog-kölcsönök!

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete a tőketörlesztéses jelzálog-kölcsönökre nézve legújabbán a következő rendkívül előnyös föltételeket állapította meg:

1. Kölcsönt ad már 300 koronától kezdve.
2. Kölcsönt ad kívánatra úgy, hogy a kölcsönvevő a teljes összeget kapja meg készpénzben leolvastva (s nem záloglevelekben).
3. Kamatok címén sem történik levonás, mert a részletek mindig félévénként utólag fizetendők.

4. A kölcsön fölvehető 20, vagy 30, vagy 40, vagy 50 évi törlesztésre, mely esetekben a törlesztési hányad (tőke és kamat együtt véve) 5-26%-8%-ig változik. Záloglevélti árfolyam szerint lehet kölcsönt kapni 4-90%-ra is.
5. A kölcsönt az adós bármikor fizetheti vissza akár egészben, akár részben, anélkül

hogy ezért külön díjat vagy térítést fizetne csak köteles félévvel előbb fölmondani.

6. A becslési adatokat az intézet önmaga, saját kölcségén szerzi be és csak a kölcsönből vonja le.

7. A jól fölszerelt kérvények nyole nap alatt okvetlenül érdemleges elintéztést nyernek.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete Nyitra székhelylyel egy vidéki képviselőt állított fel s ennek — a szomszéd megyék határos területeire is kiható — vezetésével

MÉREY LAJOS

nyitrai ügyvéd urat bizta meg, kihez a kölcsöntkérő ügyfelek teljes bizalommal fordulhatnak s tőle minden további fölvilágosítást díjmentesen nyerhetnek.

KISBIRTOKOSOK ORSZ. FÖLDHITELINTÉZETE.

SZUPERFOSZFÁTOT,
 Stassfurti kainitot | Stassfurti kálitrágyasót
 szavatolt 12.4% tiszta káli = 23—24% kén- | szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kén-
 savas káli tartalommal, | savas káli tartalommal,
Kovasavas kálit
 (dohánytrágyázásra), továbbá

mindennemű egyéb **mütrágyaféléket**, azonkívül
Ré zg á l i c o t (98—99%)
 elismert kitűnő minőségben legolesőbban szállit a

„**HUNGÁRIA**“ mütrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság
 Budapest, V. Fürdő-utca 8.

Felülmulhatatlan

olesóság, minőség és gazdag választék tekintetében jelenlegi **őszi és téli árúraktáram** a legújabb és legszebb **úri-, női- és gyermek-confectió, férfi és női ruhaszövetek, vászon és gyapotszövet, szőnyeg, függöny, bútorszövet, szőrmegallér, karmantyú, blouse** stb.-ben.

Midőn törekvésem oda irányul, hogy tisztelt vevőimnek csakis jó árut elfogadható ár mellett kínáljak, melynek elősegítésére sok évi gyakorlottságom biztos támaszt nyújt, meggyőződve vagyok, hogy minden egyes vevő, a már általánosan ismert tisztességes eljárásom által teljes megelégedést fog nyerni. Teljes tisztelettel

KNOFF SALAMON
Kalmár-utca 9. szám.

STIFFT GYULA

szabó

Nyitrán, Tóth Vilmos-utca 19. szám alatt.

Készít a jelenlegi kor legmagasabb igényeinek megfelelő férfiföltönyöket, papi és egyenruhákat, valamint női angol felsőkabátokat a legújabb divat szerint, magyar angol és francia szövetekből.

Elsőrendű szabászat!

Az 1896-iki ezredéves, az 1897-iki hamburgi és az 1900. párisi világkiállításán kitüntetve.

Legfinomabb hegyi ojtvány-

Csemege-Szőlőt,

francia fajokban, édeset és szagosat, 5 kilós kosarakban

gondosan csomagolva minden posta-állomásra mérsékelt áron szállítok, valamint

üres szőlőkosarak

2-3. is nálam beszerezhetők.

PÉCS EDE

fűszer-, csemege-, bor- és ásványvízkereskedő Nyitrán.

Már
1 koronáért
50,000
korona nyerhető

ORVOS-SORSJATÉK

Budapest IV., Váci-utca 17/a.

Már
1 koronáért
50,000
korona nyerhető

Főnyeremény 50,000 korona ért.

Egy sorsjegy ára 1 korona.

Miután a húzást már október elején megtartjuk és a sorsjegyek nagy kelendőségnek örvendenek, ennél fogva tisztelettel kérjük, hogy a sorsjegyek bevásárlásával ne tessék késni, hanem nagybecsű megrendelését szíveskedjék lehetőleg azonnal elintézni, mert a húzás már **f. é. október hó 10-én lesz.**

Orvos-sorsjáték központi irodája:

Budapest IV. ker., Váci-utca 17/a.

Sorsjegyek a következő bankházakban kaphatók helyben:

Felsner Jónás, Fürst Jakabné, Pach Mór-nál,

továbbá minden dohánytőzsdében és minden vidéki városban.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, — valamint

férfiszabó-műhelyét,

melyben úgy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltőket, reverendákat, címádkat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

***** Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl. *****

FELTŰNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

— SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY. —